

TUNNELOIDUN KESKUSLASKIMOKATETRIN (BROVIACIN) HOITO KOTONA

Broviac on silikonista valmistettu keskuslaskimokatetri, joka läpäisee ihon. Katetri asetetaan isoon laskimoon ja se kiinnittyy dacron-kuiturenkaan avulla ihonalaiskudokseen. Katetrin kiinnittyminen vie 3-5 viikkoa. Ensimmäisten viikkojen aikana katetrin käsittelyssä ja puhdistuksessa tulee olla erityisen varovainen, sillä se liikkuu herkästi ja saattaa jopa irrota. Irtoamisen ja liikkumisen estämiseksi Broviac kiinnitetään iholle turvateippauksella. Katetri mahdollistaa nesteiden ja lääkkeiden annon suoraan verenkiertoon. Broviacia käytetään myös verinäytteidenottoon, jolloin vältetään toistuvilta pistämisiltä.

Broviac on infektioriskitekijä, koska se on yhteydessä verenkiertoon

- Katetrin kanssa ei voi sauna, uida eikä kylpeä.
- Ensimmäisen viikon aikana katetrin juurta ei saa kastella. Katetrialueita pitää myös tarkkailla, jotta havaitaan mahdollinen turvotus, punoitus ja vuoto.
- Suihkussa saa käydä. Ensimmäisten viikkojen aikana lapsen käydessä suihkussa, turvateippaukset pidetään paikoillaan eikä katetrin juureen saa suihkuttaa vettä suoraan. Näin toimitaan, kunnes katetri on kiinnittynyt kudokseen.

Noudata ehdotonta puhtautta Broviacin käsittelyssä ja puhdistuksessa

- Puhdista broviacin juuri 2 kertaa viikossa ja huuhtelee katetri vähintään 7 vuorokauden välein, tarvittaessa useammin.
- Hyvä huuhtelu pitää Broviacin käyttökuntoisena ja ehkäisee tukkeutumista.
- Ongelmatilanteissa ota aina yhteyttä lasta hoitavaan osastoon.

Broviacin sidosten vaihto ja juuren puhdistus

Tee Broviacin hoito kotona rauhallisessa paikassa, jossa sekä lapsella että juuren puhdistajalla on mahdollisimman hyvä asento.

Hoito ensimmäisen viikon aikana

Tarvikkeet:

- 4-6 kpl steriilejä sidetaitoksia
- Puhdistusliuos (esim. Klorhexol, Dermades)
- Puhdistetut saksat
- Turvateipit (3 kpl)
- 1-2 kpl liimasidoksia
- Harsosiderulla

1. Pese ja desinfioi kädet
2. Poista varovasti vanhat taitokset. Jätä kuitenkin katetrin juurta lähimpänä oleva turvateippi paikoilleen.
3. Tarkista katetrin sisäänmenoaukon ja ympäröivän ihon kunto.

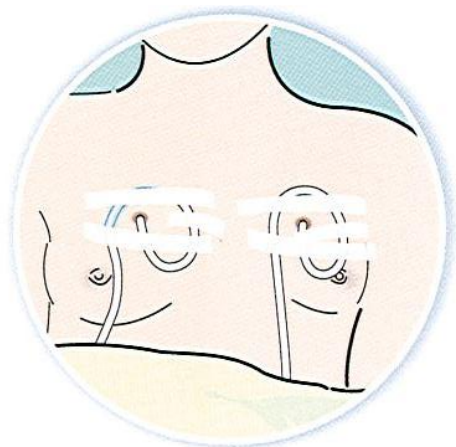
4. Kostuta steriilit sidetaitokset puhdistusliuoksella ja puhdista katetrin sisäänmenoaukkoa ympäröivä iho noin 10 x 10 cm kokoiselta alueelta käyttäen 2-3 taitosta.
5. Pyyhi katetritietku 1 taitoksella.
6. Tee katetrin turvalenkki ja laita teippi lenkin yläreunaan.
7. Poista vanha turvateippi ja puhdista katetrin juuri 1-2 taitoksella.
8. Laita turvateippi lähelle katetrin juurta ja turvalenkin alareunaan.
9. Peitä katetrin juuri ja turvalenkki liimasidoksella.
10. Rullaa katetrin vapaana roikkuva pää toisen liimasidoksen alle tai pehmusta se esimerkiksi harsositeellä.

Hoito ensimmäisen viikon jälkeen

Tarvikkeet:

- Steriilejä sidetaitoksia
 - Turvateipit 3 kpl
 - 1-2 kpl liimasidoksia
 - Sideharsorulla
1. Pese ja desinfioi kädet.
 2. Poista varovasti vanhat taitokset. Jätä kuitenkin turvateipit paikoilleen.
 3. Suihkuta tai puhdista puhdistusliuoksella katetrin juuri.
 4. Poista turvateipit suihkutuksen jälkeen.
 5. Kuivaa iho steriileillä taitoksilla.
 6. Laita turvateippi lähelle katetrin juurta. Tee katetrin turvalenkki ja laita turvateipit lenkin ylä- ja alareunaan.
 7. Peitä katetrin juuri ja turvalenkki liimasidoksella.
 8. Rullaa katetrin vapaana roikkuva pää toisen liimasidoksen alle tai pehmusta se esimerkiksi harsositeellä.

Broviacin turvateippaus

Kuva1.

Katetrin huuhtelu kotona

Huuhtele katetri vähintään 7 vuorokauden välein, tarvittaessa useammin. Suorita toimenpide siistissä ja rauhallisessa paikassa. On erityisen tärkeää suorittaa huuhtelu puhtaasti. Pese kädet huolellisesti ennen toimenpidettä, mieluiten käyttämällä käsidesiä.

Tarvikkeet:

- 10ml ruisku x 2
- Neula
- Keittosuolaliuosta
- Hepariiniliuosta
- Korkki
- Käsihuuhde
- Desinfektioaine
- Steriilit taitokset

1. Valmistele tarvikkeet ja vedä keittosuolaliuos ja hepariiniliuos neulalla 10ml:n ruiskuun. Laita ruisku puhtaasti takaisin suojapaperiin.
2. Laita tarvikkeet puhtaalle työalustalle.
3. Valmistele lapsi ja varmista turvallinen työasento.
4. Tarkista katetrin kunto ja se, että lukko on kiinni ennen kuin avaat korkin.
5. Avaa korkki ja desinfioi katetrin pää.
6. Avaa lukko ja huuhto katetri keittosuolaliuksella (10ml) pulsoivalla tekniikalla. Sulje lukko.
7. Avaa lukko. Huuhdo hepariiniliuksella (3ml) pulsoivalla tekniikalla. Sulje lukko samalla kun painat liuosta katetriin, näin saadaan aikaan positiivinen paine.
8. Desinfioi katetrin pää ja laita siihen puhdas korkki.
9. Tarkista, että korkki ja lukko ovat kunnolla kiinni.

Katetrin tukkeutuminen

Jos katetrin huuhtelemisessä ilmenee ongelmia, huuhtelu ei onnistu tai se tuntuu jäykältä, älä yritä huuhdella voimalla, tämä saattaa rikkoa katetrin. Tarkista ettei katetri ole päässyt kiertymään tai siinä ole mutkaa. Yritä vetää verta ruiskuun. Liikuta lapsen kättä/olkapäätä/päätä erilaisiin asentoihin. Tarkista taitokset, avaa ne ja tarkista iho katetrin ympäriltä ja suorista katetri. Jos mikään edellä mainituista toimista ei auta, ota yhteyttä lasta hoitavaan osastoon.

Katetrin rikkoutuminen

Jos katetri rikkoutuu, siihen tulee esimerkiksi reikä, sulje katetri lapsen ja rikkoutuneen kohdan väliltä puristimilla tai vastaavasti taita letku kaksin kerroin sormilla. Laita rikkoutuneen kohdan päälle pitävä taitos/teippi. Ota yhteys lasta hoitavaan osastoon.

Muuta huomioitavaa

- Älä käytä voimaa huuhdeltaessa katetria
- Sulje lukko vain sillä tarkoitetulla alueella
- Vältä terävien välineiden käyttöä katetrin lähellä

Lähde: Sylva ry, 2008; Syöpää sairastavan lapsen hoito

Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri • www.vsshp.fi • Lasten ja nuorten hematologinen osasto

02-3131416

Tämä ohje on tarkoitettu hoitosuhteessa oleville potilaillemme.